МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Україна, 01001, м. Київ
вул. Городецького, 13
Тел./факс: (38-044) 278-37-23

20.04.2011р. № 3687-0-4-11-44

На № _____

Рада підприємців при Кабінеті Міністрів України

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2

Кабінет Міністрів України

У відповідь на лист Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України № 971 від 21.03.2011 щодо необхідності внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» повідомляємо наступне.

1. Широке тлумачення терміну «персональні дані» та відсутність диференціації персональних даних за ступенем вразливості

Наведене в чинній редакції Закону України «Про захист персональних даних» (далі – Закон) визначення терміну «персональні дані» в повній мірі відповідає визначенню вказаного терміну, передбаченого в Конвенції Ради Європи про захист осіб у зв'язку із автоматизованою обробкою персональних даних ETS 108 (далі - Конвенція).

Крім того, діючі правові інструменти Європейського Союзу у сфері захисту персональних даних спрямовуються на захист основоположних прав осіб та, зокрема, їх права на захист персональних даних, що відповідає Хартії основних прав Європейського Союзу.

Відповідно до норм міжнародного права термін «персональні дані» повинен охоплювати всю інформацію про особу, яка ідентифікована або може бути ідентифікована будь-яким чином. Для визначення факту ідентифікації особи необхідно враховувати всі засоби, що використовуються володільцем або розпорядником баз персональних даних для ідентифікації вказаної особи.

Такий широкий підхід до визначення персональних даних надає змогу досягти достатньої гнучкості, що дозволяє використовувати вказаний термін у різноманітних ситуаціях, інформаційних і технологічних ресурсах, які не існували на момент прийняття Конвенції, або можуть виникнути у майбутньому.

В свою чергу, Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту та Ради "Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне

Вх. N1484
від 28.04.11р.

переміщення таких даних" від 24 жовтня 1995 року (далі – Директива) охоплює автоматизовану обробку персональних даних або ж випадки, коли оброблені дані розміщуються чи призначені для розміщення в картотеках, структурованих за визначеними критеріями, що стосуються фізичних осіб, таким чином, щоб забезпечити легкий доступ до відповідних персональних даних.

Стаття 2 (с) Директиви визначає "картотеку персональних даних" ("картотеку") як будь-який структурований масив персональних даних, що є доступним за визначеними критеріями, незалежно від того, чи є такий масив централізованим, децентралізованим або розділеним на функціональних або географічних засадах. Також, Стаття 3 Директиви чітко встановлює сферу її застосування, зокрема щодо обробки персональних даних за допомогою повного чи часткового використання автоматизованих засобів, а також до обробки неавтоматичними засобами персональних даних, що є частиною картотеки чи призначені для внесення в картотеку. Вказана Директива охоплює картотеки даних встановлює, що вміст картотеки даних повинен бути структурований відповідно до визначених критеріїв щодо фізичних осіб, що забезпечувало б легкий доступ до персональних даних.

Досвід іноземних контролюючих органів свідчить про значні обсяги баз/картотек персональних даних, реєстрація яких здійснюється протягом календарного року. Зокрема, в 2009 році в Словаччині зареєстровано 1700 баз даних, в Польщі – 2475, в Чехії – 3278, в Румунії – 4269, тощо.

Також, Стаття 6 Конвенції «Особливі категорії даних» визначає, що персональні дані, які свідчать про расову приналежність, політичні, релігійні чи інші переконання, а також дані, що стосуються здоров'я або статевого життя, не можуть піддаватися автоматизованій обробці, якщо внутрішнє законодавство не забезпечує відповідних гарантій. Це правило застосовується також до персональних даних, що стосуються засудження у кримінальному порядку.

Стаття 5 Закону встановлює, що персональні дані, окрім знеособлених, є інформацією з обмеженим доступом. Також, стаття 7 Закону забороняє обробку персональних даних про расове або етнічне походження, політичні, релігійні або світоглядні переконання, членство в політичних партіях та професійних спілках, а також даних, що стосуються здоров'я чи статевого життя, що фактично покриває визначення, яке вкладається в поняття «вразливі» дані.

Таким чином, визначення «персональні дані», що міститься у чинному Законі, відповідає положенням Конвенції та не потребує внесення змін.

2. Повноваження Державної служби з питань захисту персональних даних

Згідно з положеннями Статті 1 (2а) Додаткового протоколу до Конвенції на контролюючий орган покладаються повноваження щодо розслідування та втручання, а також право брати участь у судовому розгляді

або повідомляти компетентні судові органи про порушення умов внутрішньодержавного права в частині захисту персональних даних.

В рамках Статті 28 Директиви встановлюється, що кожен контролюючий орган має бути наділений такими слідчими повноваженнями, як право доступу до даних, що є предметом операцій із обробки, і право збирати всю інформацію, необхідну для виконання його обов'язків із здійснення нагляду, ефективними повноваженнями на втручання, зокрема надання висновків до здійснення операцій із обробки, і забезпечення відповідного опублікування таких висновків, видання розпоряджень про блокування, стирання чи знищення даних, накладення тимчасової чи остаточної заборони на обробку даних, попередження чи винесення догани контролеру, або повноваження звертатися до національних парламентів чи інших політичних інститутів, право брати участь у судочинстві, якщо були порушені національні положення, прийняті відповідно до даної Директиви, чи довести ці порушення до відома судових органів.

Відповідно до Закону уповноважений орган має право доступу до інформації, пов'язаної з обробкою персональних даних у базі персональних даних, та до приміщень, де здійснюється їх обробка. Однак, це не передбачає повноважень на проведення обшуку певних приміщень, оскільки вказаний орган не є установою правоохоронного типу.

Чіткий перелік прав та обов'язків уповноваженого органу визначено в Положенні про Державну службу України з питань захисту персональних даних, затвердженому Указом Президента України від 06.04.2011 № 390/2011.

3. Використання персональних даних, пов'язаних із службовою діяльністю

Вказане питання регулюється статтею 7 Закону в частині даних, що були оприлюднені суб'єктом персональних даних. Зрозуміло, що таке розкриття інформації є звичайною практикою для бізнесових комунікацій. Також, вказане питання підпадає під дію Закону України «Про доступ до публічної інформації» № 2939-VI від 13.11.2011, який визначає порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес.

4. Інформування суб'єктів персональних даних

Вказане положення відповідає статті 8 Конвенції та спрямовується на те, щоб суб'єкт персональних даних міг захищати свої права відносно автоматизованих файлів даних. Конвенція визначає вказані права у формі гарантій та передбачає такі ключові аспекти, як обізнаність про існування автоматизованого файлу даних, зміст такої інформації, можливість виправлення неправдивої або недоцільної інформації, а також правовий

захист у випадку недотримання вимог щодо використання та захисту персональних даних.

Крім того, важливу роль в цьому питанні відіграє прозорість, яка є обов'язковою умовою, що дозволяє особам здійснювати контроль над своїми персональними даними та вимагати забезпечення ефективного захисту такої інформації. Таким чином, чітка обізнаність суб'єкта шляхом отримання інформації від володільця або розпорядника баз персональних даних дозволить йому відстежувати, ким і для яких цілей збирається та обробляється інформація про особу. Також це дозволяє отримувати інформацію щодо строків зберігання (використання) даних та прав відповідного суб'єкта.

В свою чергу, письмове повідомлення суб'єкта персональних даних є додатковою гарантією законності та правомірності обробки інформації про нього, а також може використовуватись у якості доказу під час відновлення порушених прав суб'єкта.

5. Відстрочення введення санкцій за порушення законодавства про захист персональних даних

Кабінетом Міністрів України підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порушення законодавства про захист персональних даних». Вказаний законопроект зареєстровано у Верховній Раді України 11.11.2010 за № 7355.

03.02.2011 вказаний законопроект прийнято Верховною Радою України у першому читанні.

Положення законопроекту передбачають запровадження відповідальності осіб за порушення законодавства у сфері захисту персональних даних відповідно до сучасних європейських стандартів та надають можливість забезпечити виконання Україною положень Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до неї.

З огляду на викладене, наразі недоцільно ініціювати внесення будь-яких змін до Закону, оскільки всі зазначені «проблемні» питання можуть бути вирішені на рівні відповідних підзаконних актів.

Міністр **О.В. Лавринович**